

Paspoort Roemenië in de oostelijke Karpaten

Reisverslag 15 t/m 22 augustus 2008

Als makers van de website www.paspoortroemenie.nl vinden we dat we moeten controleren wat we op onze website plaatsen. Daarom gaan we één tot twee keer per jaar naar Roemenië om zelf te zien wat er verbeterd is, welk pension opeens niet meer bestaat en welke nieuwe camping hard aan de weg timmert. Omdat Roemenië groot is kiezen we telkens een andere hoek. Dit keer ging onze reis van Boekarest naar de kloosters van de Bucovina, zigzaggend door de oostelijke Karpaten.

Blue Air

Sinds een paar jaar vliegen er diverse low-cost maatschappijen van Nederland, België of Duitsland naar Roemenië. KLM en Tarom kenden we al, we boekten nu met Blue Air, die van Brussel (Zaventem) naar Boekarest (Baneasa) vliegt. Prima maatschappij, wel sober, dus geen maaltijd, maar gelukkig gewoon op tijd vertrokken en geland. Vroeger gingen we steevast met de eigen auto via Duitsland, Oostenrijk en Hongarije, een rit van minstens 24 uur, die we altijd in twee rijdagen hakten. Nu zijn we binnen 3 uur pure vliegtijd en dan nog 3 uur in- en uitchecktijd in Roemenië.

Op Baneasa staan twee jonge mannen te wachten met een bordje met onze namen erop. Zij zijn van het autoverhuurbedrijf Active Rent A Car. Bij hen hebben we een Renault Clio gereserveerd (die hier Renault Symbol heet). In totaal hebben ze 80 auto's te huur, de Dacia's waren helaas op. We rijden weg van het vliegveld en checken in bij het 5 kilometer noordelijker gelegen hotel Charter.

Buzau en omstreken

Buzau is een stad aan de voet van heuvels met wijngaarden, we zagen Feasca Neagra levensgroot aangekondigd bij een wijnboerderij langs de kant van de weg. Buiten is het ruim 35 graden, binnen in de auto blaast de airco koele lucht. Buzau ligt in de laagvlakte aan de oostkant van de Karpaten en 's zomers kan het er warm zijn. Rond de stad ligt wat industrie, er komen twee spoorwegen bijelkaar.

In het centrum parkeren we bij het mooie gebouw van het provinciehuis van judet Buzau. Het gebouw ligt aan een plein met daaraan winkels en aan de overkant een fontein. Daar staat het Pietroasa hotel, waar een kamer rond de 100 euro per nacht kost. In een zijstraat staan marktkraampjes, waar we proberen een wegenatlas te scoren. Verder de straat in staan leuke, laat 19e eeuwse huizen. In een van die huizen zit hotel Corso. De 22 kamers zijn net gerenoveerd, bij de receptie is men vriendelijk. We lopen langs het bisschoppelijk paleis en de kathedraal in het centrum van Buzau.

Van Buzau rijden we naar de moddervulkanen, Vulcanii Noroiosi. 4 RON entree per persoon. Er is een heuvel met opgedroogde modder, waar je op kunt klimmen. De weg er naar toe is netjes aangelegd.

Vanuit kleine kratertjes borrelt modder omhoog, die niet heel warm is, dus die iedereen even met z'n vingers aan moet raken. De modder stolt snel, maar soms trap je in een laagje nog niet harde modder en zak je een stukje weg. In totaal zijn er ongeveer 20 mini-kratertjes, er is bovenop één grotere modderkrater. In dit gebied zijn vier van dergelijke moddervulkanenvelden. De weg staat aangegeven vanaf Berca, richting Joseni. Na 7 kilometer staat er een bordje dat je rechtsaf moet, nog 7 kilometer verder ligt het best toegankelijke moddervulkanenveld. Er is ruim voldoende parkeergelegenheid en je kunt er wat te drinken kopen.

Foto: moddervulkaan

Szekelyland

Het gebied dat grofweg de judets Harghita en Covasna bedekt is het Szekelyland, het land van de Szekely, het land van de Hongaren. Dit is een groep die (vrijwel) dezelfde taal spreekt als de inwoners van Hongarije en ook cultureel dicht bij hen staat, maar die toch volkenkundig een aparte groep vormen. In Transsylvanië zitten de Magyaren sinds het jaar 1000 na Christus, in Oost-Transsylvanië zijn het de Szekelyers. De Magyaren zaten onder de knoet van de Hongaarse koningen, terwijl de Szekelyers grotendeels autonoom bleven in ruil voor het bewaken van de oostgrens van het Hongaarse rijk, de Karpaten. Ruim twee miljoen Szekelyers wonen vandaag de dag nog in deze streek, waar je veel plaatsnaambordjes, maar ook straatnamen, reclames, uithangborden en dergelijke in het Hongaars aantreft.

Wij bezochten Nederlandse, Hongaarse en Roemeense pensions en campings in dit heuvelachtige gebied. Velden worden afgewisseld met bossen, heuvels en dalen maken regelmatig plaats voor flinke bergen. De oostelijke Karpaten zijn niet het hoogste deel van dit hoefijzervormige gebergte, maar kennen nog veel ongereptheid, bijvoorbeeld de grootste groep bruine beren (bijna 3000).

In Covasna zien we de bron van het Covasnowater. Onder een afdakje staan hordes mensen met plastic flessen, die ze vullen bij de bron die hier opborrelt. Het water schijnt gezond te zijn. Wij houden het bij Borsec, het bekendste watermerk in Roemenië en kijken hoe de Roemenen, of Szekelyers hier, genieten van het water op deze warme dag.

Foto: schaapherder in traditionele klederdracht

Piatra Neamt

Piatra Neamt betekent Duitse rots. In het midden van de stad staat dan ook een berg, de 530 meter hoge Muntele Pietricica. We parkeren aan het Piata Stefan cel Mare, waarnaast het stadspark ligt. Er staan parkeermeters, 1 RON voor een uur parkeren. De ruim 100.000 inwoners komen op mooie avonden naar het park om elkaar te ontmoeten en wat te drinken op een van de terrasjes. In het park staat een mooi standbeeld van Stefan cel Mare. In het centrum staan mooie gebouwen uit de laat 19e en begin 20e eeuw, een wandeling van een uurtje door deze stad aan de rivier de Bistrita is helemaal geen straf. U kunt met iets meer tijd aan de rivier op het strandje zitten of met de Telegondola omhoog de berg op.

Boven het park ligt het Piata Libertatii, waaraan een aantal historische gebouwen ligt. Met de rug naar beneden zijn dit van links naar rechts het etnografisch museum, Muzeul de Arta met een verzameling 19e en 20e eeuwse schilderijen, Turnul lui Stefan (Stefanstoren), daarachter het Cucuteni-museum en helemaal rechts de Biserica Sfântu Ioan. De ingang van de kerk is onder een mooi timpaan. Links naast de kerk uit 1491, met een donkere iconostase, staat een middeleeuwse poort. Dit is het enige overblijfsel van de burcht van Stefan cel Mare, die hier in de 15e eeuw stond. De kerk heeft vrij

toegang, maar binnen mag je niet filmen of fotograferen. De toren kun je helaas maar een paar treden hoog beklimmen. De musea zijn op maandag dicht en natuurlijk is het vandaag maandag...

Iets meer over het Cucuteni-museum. Cucuteni is een dorpje in het judet Iasi, vlakbij Cotnari waar de bekende wijn vandaan komt. Hier ligt een heuvel, Dealul Gosan, waar opgravingen zijn gedaan van een Dacische citadel uit de ijzertijd. Tussen 4200 voor Christus. en 3200 voor Christus woonde hier een groep mensen die een tamelijk hoge vorm van ontwikkeling hadden. Ze zijn bekend onder de naam Cucuteni of Tripolie. In het museum in Piatra Neamt kun je aardewerk van deze nijvere lieden vinden, uit een tijd waarin de pyramides in Egypte nog gebouwd moesten worden; een bezoekje zeker waard!

In Piatra Neamt staan twee grote hotels, Hotel Ceahlau en Hotel Central. Maar liever raden wij aan om in het 40 kilometer noordelijker Agapia te logeren bij Anca of in het 45 kilometer westelijker Ceahlau te slapen bij pension Catrina.

Foto: Varatec-klooster

Agapia-klooster

In Agapia woont het grootste aantal nonnen van Europa. Als je het witte klooster nadert kun je je auto parkeren en loop je de laatste 100 meter langs de huisjes van een groep nonnen. Het grote gebouw is oorspronkelijk in 1647 voor monniken gebouwd, maar sinds 1823 wordt het bewoond door vrouwen. Het interieur is rijkelijk beschilderd door Nicolae Grigorescu in 1860. De kerk heeft een iconenwand, waarvan veel heiligenafbeeldingen met zilver bekleed zijn. In de tuin bloeien 's zomers veel bloemen. Je moet een kleine entree betalen. Er is een uitgebreid museum met iconen op hout, iconen met zilver, priestergewaden en andere religieuze kunstvoorwerpen, alsmede een winkel met religieuze parafernalia. Een eindje voorbij het grote klooster ligt een schit, vrij vertaald een kluzenaarsklooster, waar u alleen te voet naar toe kunt. De schit is van hout en ligt mooi in de beboste heuvels. Het Agapia-klooster ligt van weg 15C Târgu Neamt - Piatra Neamt na 4 kilometer rechtsaf, dan nog 8 kilometer door het dal waar heel veel slaapgelegenheden worden aangeboden. Wij sliepen bij Pensiunea Casa Anca, ruim een kilometer voor het klooster. Eten kun je bijvoorbeeld bij Pensiunea Maria.

Neamt-klooster

Het Neamt-klooster is het grootste en oudste klooster van Roemenië. Het ligt 15 kilometer van Târgu Neamt. Het klooster, gebouwd door Stefan cel Mare, is geheel omgeven door hoge muren. Het is van buiten niet beschilderd, maar de muren zijn versierd met keramiek. Bij het klooster hoort de grote uivormige klokkentoren. Het theologische opleidingsinstituut is nog steeds in gebruik. In het gebouw is een museum van middeleeuwse kunst.

Varatec-klooster

Varatec is een nonnenklooster uit begin 1800. Landschappelijk is het erg mooi gelegen. Voor het klooster ligt een grote parkeerplaats. Hier kunt u ook souvenirs kopen en bijvoorbeeld zelfgebakken brood van de kloosternonnen. Het klooster zelf is wit, de gekleurde geraniums steken hiertegen

schitterend af. Bij het klooster is een klein museum met kerkelijke kunst. Net buiten de muren van het klooster, vanaf de ingang rechts aanhouden tot de modernere kerk met metalen dak, is het graf van Veronica Micle, de vrouw van de dichter Eminescu. Drie jaar na de dood van haar geliefde pleegde ze zelfmoord. Als u het klooster gaat bezichtigen heeft u grote kans dat iemand u aanspreekt om te vragen of u bij hem of haar thuis wilt overnachten. U zult zien dat er erg veel pensions in de omgeving van het klooster zijn.

Târpești

Dit dorp ligt ten zuiden van de weg van Târgu Neamt naar Tupilati. In het dorp linksaf en de bordjes volgen over een onverharde weg naar het huis van kunstenaar en verzamelaar Nicolai Popa. Popa, een vriendelijke oude man, die dit jaar 90 hoopt te worden, ontvangt ons bij het mooi houtgesneden hek. Wat stram, maar vol leven in zijn ogen, leidt hij ons rond in zijn huis en bijgebouwen. Als we de poort binnenlopen roept hij zijn vrouw Elena, die ook diep in de tachtig is. Ze spreekt een paar woorden Frans, waar Popa zelf alleen Roemeens brabbelt. Maar met handen en voeten en de paar woorden Roemeens die wij spreken komen we een heel eind. Popa vertelt dat hij tijdens het communistische bewind gezien werd als dissident en jarenlang in de gevangenis heeft gezeten. Hij heeft diverse gevangnissen van binnen gezien, Aiud, Sighetu Marmatiei en Gherla noemde Popa als verblijfplaatsen. Inmiddels is hij gerehabiliteerd en woont hij in een oude boerderij op het platteland van Oost-Roemenië.

Binnen hangen herdersgewaden, -tassen en -stokken. Langs de muur hangen allerlei maskers. Trots laat Popa ons een foto zien van een toneelstuk uit 1960, waarvoor hij de kostuums gemaakt heeft, die onder de foto tentoongesteld staan. Verderop in een vitrinekast liggen houten lepels, erboven hangen nog meer maskers en op de grond staan houten en stenen beelden. We zijn diep onder de indruk van de hoeveelheid spullen die Popa heeft gemaakt.

Als we naar buiten lopen worden we gewenkt om naar het volgende gebouw te gaan. Hier begint de tentoonstelling met foto's van bekende Roemenen (Bessarab, Viteazu, Cel Mare en koning Mihai). Er liggen munten uit allerlei landen en verderop een verzameling bankbiljetten uit Israël. We vullen zijn verzameling aan met de Nederlandse 1 en 2 eurocent die Popa nog niet had. Na weer een kamer met herdersspullen volgen de naaimachines, strijkijzers en radiotoestellen. De gang die de hele zaak met elkaar verbindt hangt van vloer tot plafond vol met schilderijen van Popa in een naïeve stijl.

We bedanken Nicolai en Elena, die dezelfde illustere namen dragen als de Ceausescu's, hartelijk voor de rondleiding door hun kunstverzameling en rareitencabinet.

OVR-pensions

In de Bucovina rijden we door Câmpulung Moldovenesc. Links en rechts zien we pensions aangeboden: Lucretia, Ana, Maria... We zijn op zoek naar een pension van OVR, Opération Villages Roumains. We hebben een foldertje (dat we zelf uitgeven) van OVR met overnachtingsmogelijkheden in judet Suceava. Vama staat op de lijst. We rijden het dorp binnen en zien het groene logo van Retea Turistica, slapen bij de boer op z'n Roemeens. Hier vragen we aan de eerste de beste vrouw of we hier aan het goede adres zijn voor een goed bed voor vannacht. Ze kent gelukkig de organisatie Operatiunea Satele Romenesti. Ze zegt ons dat we ons moeten melden tegenover de kerk. We rijden tot de kerk en kijken om ons heen waar het meldpunt is. Maar nergens groene bordjes. Suf, want we zien wel andere pensions aangeboden. Een vrouw komt op ons af omdat ze ons herkent als zoekende toeristen. Ze blijkt van Retea Turistica te zijn en bedient het meldpunt. We mogen in haar huis vannacht slapen. Voor een billijke prijs hebben we het gewenste goede bed en een copieuze maaltijd met een tuica.

Tijdens de maaltijd komen we met mevrouw Simeonescu in gesprek. Ze vertelt dat ze zich actief voor OVR inzet, maar dat het lastig is om de toeristen te vangen. We leggen uit dat we ons ook moeilijk te vangen vonden, omdat we geen flauw idee hadden waar we nu terecht moesten. We hadden al bijna voor een ander, wel met borden aangegeven, pension gekozen. We raadden mevrouw Simeonescu dan ook aan om bij de kerk, tegenover haar huis, nogmaals een bord van OVR te plaatsen, met daarop het bekende groene logo, maar ook met de namen van de twee pensions die in Vama slaappelegenheid aanbieden plus telefoonnummer en pijl in de richting waarin ze liggen. Ze begrijpt onze klacht en geeft aan dat in Roemenië nog een hoop geregeld moet worden, maar dat ze het fijn vindt dat we meedenken. We doen er nog een schepje bovenop en doen de suggestie om in de omringende kloosters (Voronet, Sucevita, Moldovita...) foldertjes neer te leggen in de toeristentalen met daarin een routebeschrijving naar de OVR-pensions in Vama, zodat de vermoeide toerist al een pension weet voordat-ie Vama binnenkomt. Dan zullen er hopelijk meer toeristen komen naar deze

landelijk gelegen pensions, waar u in een huis slaapt waar de koe naast u op stal staat en u zelfgemaakte bosbessenlikeur te drinken krijgt. Welkom bij OVR in Vama!

Dracula

Van Bistrita reed Jonathan Harker per koets omhoog de Bergaupas op. Hij overnachtte in het kasteel van graaf Dracula, die mensenbloed bleek te drinken. Vanaf Vatra Dornei volgen wij min of meer de tegenovergestelde route. Bovenop de Bergaupas, in het dorpje Piatra Fantanele, staat een hotel dat je doet denken of je in het fictieve kasteel van graaf Dracula bent. Je kunt hier voor 65 euro per nacht slapen, maar ook gewoon een kopje koffie of Dracula-likeur drinken. De serveersters zijn als echte gravinnen gekleed in zwart en rood met zware make-up. Als je durft kun je het graf van Dracula bezoeken, waar zijn grafkist in een kelder staat. Maar wees voorbereid op een kleine verrassing aan het eind van de rondleiding!

foto: Camping Vass Kert in Sovata

Terugweg

Onze route loopt nog via Lunca Ilvei (waar het pension waar men kon paardrijden niet meer bestaat) en camping Rebra (dat totaal verwaarloosd is) naar Bistrita. Hier zien we dat de mooie gotische kerk in restauratie is. We slapen in een keurig pension wederom in het Szekelyland, Calugareni is een echte aanrader. Hier vlakbij liggen de prima campings van Eremitu en Sovata.

We drinken wat op een terrasje van het drukke Sighisoara. Deze middeleeuwse stad is uniek in Europa en blijft wat ons betreft de nummer één van bezienswaardigheden in Roemenië. Veel wegen tussen Sighisoara en Boekarest blijken in reparatie. We zien nog niets van de snelweg die in deze contreien in aanbouw zou moeten gaan, maar kunnen ons goed voorstellen dat hier behoefte aan is.

Iets ten noorden van Boekarest ligt Snagov. Vroeger verbleven de leden van de Securitate uit Boekarest hier in de bossen aan het Snagovmeer. De meeste hotels zijn verdwenen, één complex is opgeknapt en daar verblijven wij dan maar. Het ligt aan het Snagovmeer, aan de aanlegsteiger waarvandaan een bootje vertrekt naar een eiland in het meer. Op het eiland staat een oud kerkje, waar volgens de legende Vlad Tepes (de Walachijse vorst die model stond voor Dracula) begraven ligt. Zijn graf is opengemaakt, maar bleek... leeg! Dus waar onze bloeddorstige vriend gebleven is, is niet duidelijk, misschien dat hij nog eens ergens opduikt.

Laurens & Herman den Dulk - Paspoort Roemenië (www.paspoortroemenie.nl)